

Hof. Kur

Lördag den 16 december 1967

Wetter spelade och berättade

Om Vidmark, Karl-Erik i Lind, Lars-Erik i Pattala, Sme'n's Axel, Per-Johan i Hissjö, Svinstuge-Fredrik och många andra spelmän berättade Gustaf Wetter, när han på fredagseftermiddagen samlat ett antal folkmusikvänner omkring sig i Pelarsalen, Folkets Hus.

Det var ABF, Pensionärsföreningen och Statspensionärernas avd. 47 som ordnat med denna trevna, stund kring folkmusik och folkmusiker.

Det är inga dammiga föreläsningar folkskollärare Wetter håller när han ges fritt spelrum med sitt historieberättande, sin fiol

och sina uppteckningar av låtar från Katrineholmsbygden.

Den här gången hade han valt att berätta om några utvalda spelmän från trakten, och han illustrerade flitigt deras individuella spelkonst och repertoar på fiolen.

Första lektionen handlade om tre lärjungar till August Vidmark, som Wetter utnämnt till Sörmlands störste spelmän. Till minne av Vidmark ska förresten den sörmländska spelmansstämman hållas i Vingåker i vår, meddelade föreläsaren.

Många roliga minnen hade Gustaf Wetter att förtälja från sina kontakter med Vidmarks eleven Karl-Erik Eriksson, som arrenderade Lind i Sköldinge och sedan flyttade till Katrineholm. Första gången den unge Wetter besökte Karl-Erik i Lind fick han blankt nej. "Det blir inget spela mer för mig", sa spelmannen som var nybliven änklings.

Nästa besök utföll bättre, för då hade Wetter fiolen med sig och började själv spela Vidmarkslåtar. Detta lät enligt Karl-Erik så förskräckligt illa att den gamle spelmannen sa "Ta hit fiolen!" Så spelade han själv, och upptecknaren fick många fina låtar bevarade åt eftervärlden, bl. a. de kända Sköldinge skänklåt, Vingåkers brudmarsch, Stora Malms brudpolska...

Interfolierat med fiolspel och med sanna men otroliga historier ur det förgångna fortsatte Gustaf Wetter sedan att förmedla sitt stora vetande om både döda och levande spelmän i trakten. Per-

Johan Andersson från Floda — Per-Johan i Hissjö — och Sme'n's Axel, båda Vidmarks efterföljare, fick initierade porträtt. Och ett par av de spelmän vars musik Wetter berättade om var t.o.m. närvarande bland publiken, Rickard Larsson och Erik Lindell.

Ett par av de låtar som Gustaf Wetter under aftonen föredrog på fiolen var mycket okända, bl. a. spelade han en märklig och livfull vals som inte framförts sedan han upptecknade den från Karl-Eriks i Lind fiol.

»Polskor ska inte spelas för fort, tänk på att prästen ska öppna bröllopsdansen med bruden», sa' Gustaf Wetter. Här exekverar han Stora Malms brudpolska som Karl-Erik i Lind en gång spelade den.

NT-ÖD lördagen 16 december 1967

Folkmusik av Gustaf Wetter vid träff med pensionärerna

Magister Gustaf Wetter gav en fin skildring av folkmusik i ord och ton för pensionärerna i Katrineholm.

Magistern och folkmusikskildraren Gustaf Wetter, Katrineholm, medverkade vid en träff för folkpensionärsföreningen och stadspensionärerna som ABF och dess ombudsman Olle Rosenblad hade inbjudit till på fredagseftermiddagen. Gustaf Wetter berättade om folkmusik och folk-

musikutövare i Katrineholmstrakten. Han uppehöll sig speciellt vid Vidmarkseleverna Karl-Eric i Lind och Per-Johan i Hissjö samt Smen's Axel, vilka alla på sin tid var kända bygdemusiker i trakten. Han spelade också en del melodier som han låtit

uppteckna av dessa musikanter och vidare berättade han om några av dem som alltjämt lever, 70-åriga Erik Lindell, 85-åriga Rickard Larsson och Arvid Johansson, vilka samtliga deltog som lyssnare vid träffen i Katrineholm.

D.N. 20.12.67.

"Molligaste" folkmusiken
får museirum

"Folkmusikens rum" har invigts i Dalarnas museum i Falun. Här kan entusiasterna försjunkna i polskor, gänglåtar och brudmarscher via bandspelare eller LP-skivor med idel gamla folkmusikaliska kändisar.

I musikrummet finns en mängd musikhistoriska dyrgrisar. Här finns en bild av Sveriges siste säckpipeblåsare, Gudmun Nils Larsson från Dala-Järna, bortgången så sent som på 1950-talet. Ännu vid sekelskiftet dansade man till säckpipemusik i dalaugorna där traditionen dröjt sig kvar längst.

I en monter ligger en medfaren fiol, med ett säreget förflutet. Med den under hakan satt spelmannen Hins Anders uppflugnen på den väldiga porfyrarkofog som bestälts i Älvdalen till Karl XIV Johans jordfästning. Från Älvdalen drogs sarkofagen av ett otal starka karlar, dom s k kungshästarna, på vinterföret ner till Gävle, där båttransport väntade till Stockholm.

Kungshästarna drog så svetten lackade, eldade av brännvin och Hins Anders fela.

I musikrummet finns en annan märklighet: en karta över mollfrenkvenserna i svensk folkmusik landskapsvis. Dalarna är helsvart och därmed det "molligaste" vi äger. Hela 45 procent av låtarna är mollstämda. Sedan kommer Medelpad med 43 procent, Härjedalen med 34 och Hälsingland med 23 procent.

De glada värmlänningarna redovisar som sig bör bara nio mollstämda procent, medan Halland tycks vara i särklass gladast. Där spelar man enligt kartan bara i dur.

I musikrummet finns också en riktig gammaldags näverlur, som kulorna eller "gattarna" använde att locka hem djuren till fåbodarna med. Den mer sentida varianten av näverlur — med det inre röret av plast — finns däremot inte på museet. Där har man också försäkrat sig om ett antal av dokumentärfotografen Karl Lärkas i Mora värdefulla porträtt av gamla spelmän.

Landsantikvarie Erik Hofrén och hans medhjälpare kan numera erbjuda musikforskare och folkmusikentusiaster i allmänhet ett utomordentligt material.